

ועם כל התיאורים האכזריים של אלימות, קשיי החיים ויצרי האדם דומה כי היופי הוא השולט ביצירה זו.

ד. ג.

חברברי הסונה

„יש לך המון כוח“, מכריז הפון, מנהיג הילידים בבאפוט שבקאמרון הבריטית, באז ני יידו הצייד הזואולוג הצעיר ג'ראלד דארל, אשר בא אל ארצו למסע ציד-חיות. „אף פעם לא ראיתי אירופי רוקד ככה“. „לא הופתעת“, מספר לנו ג'ראלד דארל. „מעטים האירופים באפריקה המערבית המבליים את זמנם הפנוי בהוראת הקונגה (ריקוד אירופי) לראשי הילידים ולאנשי חצרותיהם. אין לי כל ספק שאילו ראוני יוצא במחול זה היו מגידים לי שבמחצית השעה גרמתי נזק לקרנו של האדם הלבן יותר מכל אדם אחר בתולדות החוף המערבי. אולם מסתבר שהקונגה עשתה דווקא להרים את קרני בעיני הפון ואנשי חצרו...“ משורות אלו, הלקוחות מתוך הספר „חברברי הסואנה“, כמו מתוך שורות אחרות בספר זה ובספריו הרבים האחרים, מסתבר שדארל זמנה בלי ספק עם אותם בריטים מופלאים, שבאהבת הבריות ובאהבת-החיות שבהם, ובייחוד בחוש-ההומור הנפלא שלהם, עשו לא מעט לערער את אשיותיה של האימפריה הבריטית ולקומם את דעת-הקהל שבארצם נגדה. כנגד הטיפוס הנוקשה והמסויג של הפקיד הקולוניאלי הבריטי, השנוא על הכושים ילידי-המקום, מופיע לו לפתע הצעיר הבריטי העליון בהתפרצות רעננה של שמחת-חיים והומור, שובר את כל המוסכמות המובנות-מאלהן מאות-שנים, וטורף על הכושים את מושגייהם על האדם הלבן. אבל ג'ראלד דארל אינו עוסק בפוליטיקה ואיננו שגריר של רצון טוב, העושה להידוק היחסים הדיפלומטיים. הללו אינם אלא תוצא-אות-לזוואי של מזגו העליון ואהבת-האדם שבו. עיקר עיסוקו הוא בחיות. משהרג-נעוריו עוסק דארל בחיות, אף כי גם מבני-אדם לא הניח ידו, מן-הסתם מתוך אמונה פנימית

אין בו מאום מן המאולץ והתפתחותו אור-גאנית וכפופה להגיון הפנימי העלילתי, הפ-טיכולוגי והאמנותי.

בתולת הים הקדושה

שלל טיפוסים של אנשי-אדמה-היום החיים חיי-עוני ולוחמים בטבע האכזרי; יצריה של חברת-אדם, המתאפיינים בייחוד בציבור קרתי זה של פשוטי-אדם; גילויים של קשיחות מזה ושל אהווה מזה; יצרי-אנוש הנחשפים ללא כחל וסרק באנשים פרימי-טיביים; אסונות מידי הטבע ומידי אדם — זהו הרקע הריאליסטי לסיפורה של סמרגדי, הנערה האסופית, היפה ומוכשרת מכל בנות-הכפר והגורמת — לא-מרצון ולא-מדעת — אסון אחר אסון. שרשם של אסונות אלה היא התאוה הפורצת את בלמיה ומסתיימת במוות.

בסיפורה של סמרגדי אין מסתורין לכאורה: מקרי חיה הם הביאוהו לכך שתהיה סולדת מפני המין ושתבחר לה אורח-חיים עצמאי וגברי; אהבת כל הבנים הצעירים אליה אף היא מסתברת; החינוך הכופה על הצעיר רים את הפרישות בצד חיי-היצרים של אנשי-כפר הם הגורמים הן את נסיונות האלימות הן את חוסר העותו של האוהב לגלות את אהבתו. כל אלה כאחד מביאים את האסון. אך מאחרי הסיפור הריאליסטי ידועה האגדה הקדמונית על הסירונית היספהיה העולה מן הים ומביאה אתה אסון בכל אשר תפנה. קידושה של סמרגדי לאוהב המת יש בו מטעם ההתנזרות הקתולית ומטעם ההתקדשות הפאגאנית כאחת. בסיפור „בתולת-הים הקדושה“ משתלבים להפליא שרדי הפאגאניות, הפאטאליזם היווני הע-תיק והאמונה הנוצרית; הריאליזם והאג-דה; ההבנה הפסיכולוגית והפולקלור. כל זה מסוגנן בפשטות וזן של סיפורי-עם,

* סטראטיס מיריביליס: בתולת הים הקדור-שה; עברית: רנה שני, בעריכת אמציה פורת; עם עובד / ספריה לעם, 1962; 243 עמ'.